

[Πληκτρολογήστε τον τίτλο του
εγγράφου]

ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

[Επιλογή ημερομηνίας]

Νικολέττα Χαλικοπούλου

ΘΕΜΑ.....	3
ΕΝΝΟΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	4
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	4
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	5
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	6
➤ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΚΑ	6
▪ Σύστημα σχετικής πλειοψηφίας(με ένα γύρο)	6
▪ Σύστημα απόλυτης πλειοψηφίας(με δύο γύρους)	8
▪ Εξαντλητική ψήφος(exhaustive ballot)	10
▪ Το σύστημα Condorcet.....	10
i. Η μέθοδος Copeland	11
ii. Η μέθοδος Minimax	11
iii. Μέθοδος Kemeny-Young	12
iv. Μέθοδος Tideman.....	13
▪ Το σύστημα Bucklin	14
▪ Το σύστημα του Coomb	14
▪ Εναλλακτική ψήφος(Alternative Vote)	15
▪ Το σύστημα Borda.....	16
➤ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ	17
▪ Το σύστημα d' Hondt	18
▪ Το σύστημα Sainte-Laguë.....	19
▪ Το σύστημα Hare.....	19
▪ Το σύστημα Droop	20
▪ Το σύστημα Imperiali	20
▪ Το σύστημα Hagenbach-Bischoff	20
▪ Μοναδική Μεταβιβαστή Ψήφος.....	21
▪ Σύστημα Niemeyer (σύστημα μαθηματικής αναλογικής)	22
➤ ΜΕΙΚΤΑ	22
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	26
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	26
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	26

ΘΕΜΑ

Θέμα αυτής της εργασίας αποτέλεσαν τα εκλογικά συστήματα. Εκτός από μια σύντομη διάκριση και αναφορά σε κάθε ένα από αυτά, γίνεται μια επισκόπηση στα διάφορα συστήματα που απασχόλησαν τον κόσμο, καθώς και σε σύγχρονα εκλογικά συστήματα που προτιμούνται από ορισμένες χώρες. Βέβαια τα συστήματα αυτά αποτελούν απόρροια των εκλογών, καθώς αυτές πρέπει να διεξάγονται με σκοπό την ακριβέστερη έκφραση της θέλησης του λαού. Επομένως είναι επιτακτική η αναφορά πρώτα στις εκλογές, στους εκλογικούς νόμους που τις ορίζουν και έπειτα στα εκλογικά συστήματα που αποσκοπούν στην καλύτερη δυνατή ερμηνεία τους. Λόγω του σκοπού που επιδιώκουν τα εκλογικά συστήματα γεννάται η ανάγκη της μεταξύ τους σύγκρισης, καταθέτοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τους.

ΕΝΝΟΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Προκειμένου να γίνει απολύτως κατανοητή η έννοια του εκλογικού συστήματος κρίνεται απαραίτητη η διευκρίνιση του όρου «εκλογές» και τα αυτές αντιπροσωπεύουν. Οι εκλογές αποτελούν μια επίσημη δημόσια διαδικασία, όπου οι πολίτες ως κυρίαρχοι του πολιτεύματος αποφασίζουν ποια συγκεκριμένα άτομα θα τους αντιπροσωπεύουν τόσο στην εσωτερική όσο και στην εξωτερική πολιτική. Οι πολίτες, όσοι διατηρούν το δικαίωμα φυσικά, επιλέγουν μέσω της ψήφου τους ποιοι «εκλεκτοί» θα ασκούν τη διακυβέρνηση αντί γι' αυτούς, δηλαδή τους αντιπροσώπους τους. Η διαδικασία των εκλογών διαφέρει ανάμεσα στα κράτη όσον αφορά τη μορφή των ψηφοδελτίων, αν χρειάζεται ο εκλογέας να καταγράψει λίστα υποψηφίων από τον περισσότερο μέχρι τον λιγότερο επιθυμητό, αν έχει την δυνατότητα να ψηφίσει έναν, περισσότερους ή όλους αναγκαστικά τους υποψηφίους με σειρά προτίμησης. Γι' αυτό ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιούνται οι εκλογές από χώρα σε χώρα ορίζεται από το εκλογικό σύστημα της κάθε μίας από αυτές. Εκλογικό σύστημα ονομάζεται ένα σύνολο κανόνων που καθορίζουν την εκλογική διαδικασία, δηλαδή τη μορφή των εκλογών, τον αριθμό των επιτρεπόμενων ψήφων, τους κανόνες σχετικά με το ποιες ψήφοι πρέπει να θεωρούνται έγκυρες και ποιες όχι και τελευταίο, αλλά ίσως σημαντικότερο, τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται το αποτέλεσμα της διαδικασίας. Το εκλογικό σύστημα, όπως είναι φυσικό, για να θεωρείται νόμιμο, απαιτείται να έχει ψηφιστεί από την Βουλή και να ορίζεται με νόμο, ο οποίος ονομάζεται εκλογικός(άρθρο 54 §1 Σ). Αυτός ισχύει για τις μεθεπόμενες εκλογές από τη στιγμή της ψήφισής του, εκτός και αν ψηφιστεί από την απόλυτη πλειοψηφία της Βουλής(2/3 βουλευτών), οπότε ισχύει άμεσα από τις επόμενες.

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Οι εκλογικές περιφέρειες μια πολιτική επινόηση για τη διευκόλυνση της καταμέτρησης των ψήφων, καθώς και για την αποτελεσματικότερη αντιπροσώπευση της υπαίθρου. Η επικράτεια, λοιπόν, χωρίζεται σε τμήματα, σε καθένα από τα οποία οι εκλογείς που είναι ενταγμένοι σε αυτά ψηφίζουν μέσα από μία ορισμένη λίστα υποψηφίων αυτόν ή αυτούς που προτιμούν να τους εκπροσωπήσουν στο κοινοβούλιο. Τα τμήματα αυτά ονομάζονται εκλογικές περιφέρειες και ο αριθμός των υποψηφίων που εκλέγονται ποικίλει ανάλογα με τον πληθυσμό των εκλογέων που ψηφίζουν σε κάθε περιφέρεια. Έτσι, για παράδειγμα σε μία περιφέρεια είναι δυνατόν να ψηφίζεται μόνο ένας υποψήφιος, οπότε η περιφέρεια ονομάζεται μονοεδρική, ή περισσότεροι, οπότε ονομάζεται πολυεδρική. Το είδος των περιφερειών διαφέρει από χώρα σε χώρα, για παράδειγμα στο Ισραήλ υπάρχει μία μόνο περιφέρεια, δηλαδή όλη επικράτεια, στην Ελλάδα υπάρχουν πολλές, συνήθως πολυεδρικές, ενώ στο Ην. Βασίλειο υπάρχουν μόνο μονοεδρικές περιφέρειες.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ψήφος για πρώτη φορά συναντάται τον 6^ο αι. π.Χ. στην αρχαία Αθήνα στα πλαίσια ενός είδους πλειοψηφικού συστήματος. Ωστόσο χρησιμοποιούνταν σπάνια για την απονομή κρατικών αξιωμάτων, διότι θεωρούνταν ότι ευνοεί τους πλούσιους και τους δημοφιλείς πολίτες. Πιο διαδεδομένες ήταν πρακτικές όπως οι συγκεντρώσεις στην εκκλησία του δήμου, όπου είχαν δικαίωμα να λαμβάνουν μέρος όλοι οι Αθηναίοι πολίτες, ενώ τα αξιώματα αναλαμβάνονταν ύστερα από κλήρωση είτε με εναλλαγή προσώπων σε αυτά μετά από κάποιο ορισμένο χρονικό διάστημα. Μόνο σε μία περίπτωση εφαρμόζονταν εκλογές, στον οστρακισμό, όπου οι πολίτες ψήφιζαν(συνήθως δια βοής) αν ένας πολίτης έπρεπε να εξοριστεί από την πόλη για 10 χρόνια. Είναι κατανοητό, φυσικά, πως η νίκη σε αυτές τις εκλογές αποτελούσε κάτι το ανεπιθύμητο.

Παρ' όλα αυτά η ιστορία των εκλογικών συστημάτων ξεκινά την εποχή της Γαλλικής Επανάστασης, συγκεκριμένα το 1770 ο Jean-Charles de Borda πρότεινε μια μέθοδο για την εκλογή των μελών στη Γαλλική Ακαδημία Επιστημών. Στην ιδέα αυτή αντιτάθηκε ο Marquis de Condorcet με μία δεύτερη μέθοδο την οποία επινόησε ο ίδιος, αυτή των αντικρουόμενων ζευγών. Έτσι αυτά αποτέλεσαν τα δύο πρώτα εκλογικά συστήματα. Ωστόσο, αν και αυτοί οι δύο θεωρούνται θεμελιωτές της ιστορίας των εκλογικών συστημάτων, σύμφωνα με ανακαλύψεις που πραγματοποιήθηκαν το 2001 ο φιλόσοφος Ramon Llull συνέλαβε τόσο τη μέθοδο του Borda όσο και ένα σύστημα ζευγών που πληροί τις προϋποθέσεις της μεθόδου του Condorcet ήδη από τον 13^ο αι.

Έπειτα η μελέτη των αναλογικών συστημάτων άρχισε τον 18^ο αι. στις Η.Π.Α. Το σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών αναφέρει ότι απαιτείται να κατανέμονται οι θέσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων στις διάφορες πολιτείες ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Δεν ανέφερε, όμως, τον τρόπο με τον οποίο θα γινόταν αυτή η κατανομή και επομένως έγιναν πολλές έρευνες απ' όπου προέκυψαν τα πρώτα αναλογικά συστήματα(π.χ. Hamilton, Jefferson, Webster). Στην Ευρώπη η μελέτη των αναλογικών συστημάτων ξεκινά τον 19^ο αι. λόγω της εμφάνισης πολιτικών κομμάτων στο προσκήνιο. Η καθυστέρηση αυτή της Ευρώπης έναντι των Η.Π.Α. έχει ως αποτέλεσμα συστήματα που είναι ίδια, αλλά αναπτύχθηκαν σε διαφορετική ήπειρο, να διαθέτουν διπλή ονομασία, μία για την Ευρώπη και μία για την Αμερική. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν τα συστήματα των d' Hondt, Sainte-Laguë και Hare που αναπτύχθηκαν στην Ευρώπη, αλλά είναι ίδια με αυτά των Jefferson, Webster και Hamilton, που αναπτύχθηκαν στην Αμερική.

Τα μεικτά συστήματα δημιουργήθηκαν από ένα κράμα αναλογικών και πλειοψηφικών συστημάτων. Κάθε ένα έχει ως βάση του κάποιο αναλογικό ή πλειοψηφικό σύστημα και υιοθετεί ρήτρες από το άλλο. Τα μεικτά εκλογικά συστήματα συνετέθησαν ύστερα από τη συνειδητοποίηση ότι κανένα αμιγώς αναλογικό ή πλειοψηφικό σύστημα δεν συμβάλλει στην ειρηνική διακυβέρνηση από σταθερές κυβερνήσεις. Στα μεν αναλογικά, διότι αποκτούν λόγο ακραίες ιδέες

Και το πρώτο σε έδρες κόμμα δεν διαθέτει την δύναμη να τις αποκρούσει και στα δε πλειοψηφικά δεν υπάρχει ικανοποιητική αντιπροσώπευση των πολιτών στο κοινοβούλιο. Είναι, επομένως, κατανοητή η αναζήτηση μίας μέσης λύσης, την οποία αποτελούν τα μεικτά εκλογικά συστήματα. Σήμερα σχεδόν σε όλες τις δημοκρατικές χώρες εφαρμόζονται αναλογικά ή μεικτά εκλογικά συστήματα με εξαιρέσεις ορισμένες από τις πρώην βρετανικές αποικίες, όπου χρησιμοποιούνται πλειοψηφικά.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τα εκλογικά συστήματα διακρίνονται σε τρία είδη, τα πλειοψηφικά, τα αναλογικά και τα μεικτά. Καθένα από αυτά συναποτελείται από διάφορες μεθόδους. Στη συνέχεια ακολουθεί μία ενδελεχής επισκόπηση στις τρεις κατηγορίες εκλογικών συστημάτων και κατ' επέκταση στις μεθόδους που τα απαρτίζουν.

➤ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΚΑ

Υπάρχουν ποικίλες μέθοδοι που πληρούν τις προϋποθέσεις των πλειοψηφικών συστημάτων, όπως για παράδειγμα να αναδεικνύεται μόνο ένας νικητής έχοντας συγκεντρώσει τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων. Πιο συγκεκριμένα:

▪ Σύστημα σχετικής πλειοψηφίας(με ένα γύρο)

Αποτελεί την πιο κοινόχρηστη μέθοδο πλειοψηφικού συστήματος και είθισται οι περιφέρειες να είναι μονοεδρικές. Η χρήση του είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε πολλές αγγλοσαξονικές χώρες, όπως το Ην. Βασίλειο, ο Καναδάς, οι Η.Π.Α., αλλά και σε άλλες όπως η Ινδία και η Δημοκρατία της Κίνας. Γενικότερα, εφαρμόζεται στα 43 από τα 191 συνολικά κράτη των Ηνωμένων Εθνών. Το σύστημα είναι παγκοσμίως γνωστό με τη φράση «first-past-the-post». Η συγκεκριμένη φράση προέρχεται από την ορολογία των ιπποδρομιών. Σ' αυτούς τους αγώνες νικητής αναδεικνύεται αυτός που θα διέλθει πρώτος από ένα ορισμένο σημείο της διαδρομής, το οποίο καθιστά όλους τους άλλους αγωνιζόμενους που ακολουθούν ηττημένους. Η αντιστοιχία με τις εκλογές είναι προφανής.

Στο σύστημα αυτό, λοιπόν, οι ψηφοφόροι έχουν την δυνατότητα να ψηφίσουν μόνο έναν υποψήφιο, είτε γράφοντας το όνομά του στο ψηφοδέλτιο, είτε σημαδεύοντας το όνομα του προσώπου, που επιθυμούν να επικρατήσει, μέσα από μία λίστα με όλους τους υποψηφίους καταγεγραμμένους. Ως νικητής καταξιώνεται αυτός που συγκέντρωσε την πλειοψηφία των ψήφων, χωρίς αυτή να χρειάζεται να είναι απόλυτη, δηλαδή μεγαλύτερη από το 50% των ψήφων της περιφέρειας συνολικά. Όταν πρόκειται να συσταθεί ένα σώμα για όλη την επικράτεια, κάθε εκλογέας ψηφίζει αυτόν που προτιμά από όσους έχουν θέσει υποψηφιότητα στην δική του εκλογική περιφέρεια. Κάθε μία από αυτές εκλέγει μόνο έναν υποψήφιο και αυτός με τη σειρά του εργάζεται στο σώμα αντιπροσωπεύοντας την περιφέρεια αυτή καθώς και σε συνεργασία με τους υπόλοιπους αντιπροσώπους για το όφελος ολόκληρης της επικράτειας.

Το σύστημα αυτό συνήθως προκαλεί τη δημιουργία δύο μεγάλων κομματικών παρατάξεων, ιδεολογικά αντίθετα μεταξύ τους(π.χ. το κόμμα των Ρεπουμπλικάνων και αυτό των Δημοκρατικών στις Η.Π.Α.). Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην ανάγκη των μικρών κομμάτων να συνασπιστούν προκειμένου να ανταγωνιστούν τα μεγαλύτερα.

Επιπλέον, υπάρχει και το ενδεχόμενο αυτό το εκλογικό σύστημα να εφαρμοστεί και σε πολυεδρικές περιφέρειες. Τότε νικητές είναι αυτοί που συγκεντρώνουν τις περισσότερες ψήφους και είναι τόσοι όσες και οι έδρες που χρειάζεται να καλυφθούν.

Το εκλογικό σύστημα της σχετικής πλειοψηφίας αποφέρει πολλά θετικά αποτελέσματα. Καταρχάς νικητής καταξιώνεται κάποιος που προτιμάται από την πλειοψηφία των ψηφοφόρων. Αυτό κατ' επέκταση φέρνει τους εκλογείς ενώπιον των ευθυνών τους και πρέπει να συλλογιστούν σε βάθος ποιον θα ψηφίσουν, διότι καιροφυλακτεί ο κίνδυνος να «σπαταλήσουν» την ψήφο τους σε έναν υποψήφιο που δεν έχει πιθανότητες να υπερτερήσει έναντι των αντιπάλων του. Έτσι, θέλοντας να επηρεάσουν το αποτέλεσμα εναποθέτουν την ψήφο τους σε κάποιον από τους υποψηφίους που φαίνεται να είναι οι επικρατέστεροι. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να εκφράζονται μετριοπαθείς θέσεις και να αποφεύγονται οι ακραίες. Στη συνέχεια, τα κόμματα για να κερδίσουν πληθώρα εδρών, δεδομένου ότι αυτές είναι μονοεδρικές, χρειάζεται να αναγνωρίζουν τις ανάγκες των πολιτών και να αντεπεξέρχονται σε αυτές με σοβαρότητα και όχι με ουτοπικές λύσεις. Από την άλλη μεριά, όσοι δεν εκλέγονται πασχίζουν να αντιστρέψουν το πολιτικό σκηνικό με σκοπό να στερήσουν σημαντικές έδρες από τα ισχυρά κόμματα. Έτσι οι εκλεγμένοι δεν εφησυχάζουν, συνεχίζουν την προσπάθεια τους να ικανοποιούν τους πολίτες. Επίσης, λόγω της τάσης να δημιουργούνται δύο μεγάλες παρατάξεις καθιερώνεται ο δικομματισμός, ο οποίος αναδεικνύει σταθερές κυβερνήσεις πλειοψηφίας, ενώ δεν δίνεται λόγος σε ακραίες μειοψηφίες που κλονίζουν τη χώρα και δυσαρεστούν τους πολίτες.

Ωστόσο, ο δικομματισμός ίσως οδηγεί σε άδικη αντιπροσώπευση του λαού μέσω του αποκλεισμού, ναι μεν, μικρών κομμάτων αλλά με δύναμη και επιρροή στους πολίτες. Το φαινόμενο είναι ακόμα εντονότερο στις πολυεδρικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται περισσότεροι από ένας υποψήφιοι. Συγκεκριμένα όταν πρόκειται για σύστημα δεσμευμένων συνδυασμών, δηλαδή οι υποψήφιοι ενός κόμματος εκλέγονται με τη σειρά που αναγράφονται στο ψηφοδέλτιο, οι εκλογείς δεν έχουν άμεσα λόγο ως προς τα πρόσωπα που επιλέγονται παρά μόνο προς τις παρατάξεις. Απόρροια αυτού αποτελεί η εκλογή προσωπικοτήτων που δεν ικανοποιούν τους ψηφοφόρους ή τουλάχιστον ένα μέρος αυτών. Ένας τρόπος αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος αποτελούν τα κοινά ψηφοδέλτια, όπου ο εκλογέας καταγράφει τόσα ονόματα όσα και τα πρόσωπα που πρόκειται να εκλεγούν σε κάθε περιφέρεια. Τα ονόματα αυτά δεν είναι απαραίτητο να προέρχονται από τον ίδιο συνδυασμό. Επίσης, ένας δεύτερος τρόπος είναι η διαγραφή και η εκλεκτική εγγραφή ονομάτων. Ο εκλογέας ψηφίζει το κόμμα που υποστηρίζει όχι όμως απαραίτητα και τα

πρόσωπα αυτού, αλλά έχει τη δυνατότητα να διαγράψει από το ψηφοδέλτιο έναν ή περισσότερους από τους υποψήφιους του κόμματος και προαιρετικά να τους αντικαταστήσει με άλλους από αντίπαλα κόμματα. Νικητές είναι αυτοί που συγκεντρώνουν τις περισσότερες προτιμήσεις των ψηφοφόρων. Αυτές οι λύσεις έχουν ως αποτέλεσμα όχι μόνο να μην συνθλίβονται οι μειοψηφίες, αλλά ίσως και να εκπροσωπούνται.

Παρ' όλα αυτά τα προβλήματα του συστήματος της σχετικής πλειοψηφίας να συνεχίζονται και ένα από τα σημαντικότερα να αποτελεί η συγκατάβαση των πολιτών. Οι τελευταίοι δεν ψηφίζουν πάντα αυτόν που πραγματικά επιθυμούν, αλλά φοβούμενοι ότι η ψήφος τους ίσως χαθεί ψηφίζουν έναν από τους υποψηφίους που είναι πιθανότερο να κερδίσουν. Ακόμα χειρότερα, πολλές φορές, ψηφίζουν εναντίον και όχι υπέρ κάποιου, δηλαδή προτιμούν να ψηφίσουν έναν υποψήφιο που αντιπαθούν μόνο και μόνο για να μην κερδίσει αυτός που αντιπαθούν περισσότερο. Ένα ακόμα πρόβλημα αποτελούν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης(M.M.E.), τα οποία αποκτούν περισσότερη δύναμη προβάλλοντας τις δικές τους θεωρίες σχετικά με τους πιθανούς νικητές των εκλογών, επηρεάζοντας έτσι μεγάλη μερίδα ψηφοφόρων. Επομένως ακόμα και αυτοί που δεν πείθονται πολλές φορές αναγκάζονται να υποκύψουν συνειδητοποιώντας ότι πολλοί άλλοι έχουν «ενδώσει» στην πειθώ των Μ.Μ.Ε.

Επιπλέον, ένας υποψήφιος που λαμβάνει για πρώτη φορά συμμετοχή στις εκλογές, ακόμη και αν έχει απήχηση στους πολίτες, δεν προτιμάται από αυτούς «την ώρα της κάλπης», διότι λόγω του ελλιπούς ιστορικού του θεωρείται ότι είναι απίθανο να περιλαμβάνεται ανάμεσα στους επικρατέστερους που διεκδικούν τον βουλευτικό θώκο. Τέλος, η κυβέρνηση, έχοντας την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας, δεν λαμβάνει υπόψη της εύρος απόψεων προκειμένου να λάβει κάποια απόφαση, δυσσαρεστώντας έτσι τις μειοψηφίες και προκαλώντας αντιπαραθέσεις.

- Σύστημα απόλυτης πλειοψηφίας(με δύο γύρους)

Αποτελεί το εκλογικό σύστημα κατά το οποίο υπερισχύει ο λόγος της απόλυτης πλειοψηφίας των εκλογέων. Χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό στη Γαλλία και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως είναι η Αυστρία, η Κύπρος, η Κροατία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σερβία, η Σλοβακία, Ουκρανία και Βουλγαρία, αλλά και στις άλλες ηπείρους σε χώρες όπως η Βραζιλία, η Ινδονησία, το Αφγανιστάν και η Ζιμπάμπουε. Όσον αφορά το σύστημα συγκεκριμένα, οι ψηφοφόροι ψηφίζουν έναν μοναδικό υποψήφιο σημειώνοντας ένα (x) δίπλα στο όνομά του. Νικητής αναδεικνύεται αυτός που κατέλαβε την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων, δηλαδή περισσότερο από το 50% του συνολικού αριθμού τους. Εάν κανένας υποψήφιος δεν λάβει τόσες ψήφους, τότε, συνήθως, όλοι οι υποψήφιοι εξαιρούνται από την διαδικασία εκλογής εκτός από τους δύο που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Έτσι, οδηγούμαστε σε ένα δεύτερο γύρο εκλογών. Εκεί, εφόσον υπάρχουν δύο μόνο υποψήφιοι, είναι λογικό ένας από τους δύο να λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων. Χρειάζεται να σημειωθεί, ότι στον δεύτερο γύρο κάθε εκλογέας έχει

δικαίωμα να αλλάξει την ψήφο του, ακόμα και αν στον πρώτο γύρο είχε ψηφίσει έναν από τους δύο επικρατέστερους υποψήφιους.

Σε κάποιες παραλλαγές αυτού του εκλογικού συστήματος ο δεύτερος γύρος των εκλογών πραγματοποιείται ακολουθώντας διαφορετική διαδικασία, σχετικά με τον αποκλεισμό υποψηφίων. Στα συστήματα αυτά αρκεί για κάθε κόμμα να έχει λάβει ένα συγκεκριμένο ποσοστό ψήφων που το καθιστούν ικανό να προχωρήσει στον επόμενο γύρο, να ξεπερνά δηλαδή ένα ορισμένο όριο ψήφων. Στη Γαλλία, για παράδειγμα, για την ψήφιση του κοινοβουλίου ένας υποψήφιος προκειμένου να περιληφθεί στον δεύτερο γύρο χρειάζεται ποσοστό τουλάχιστον 12,5% των συνολικών ψήφων του πρώτου γύρου. Στην προκειμένη περίπτωση για την εκλογή του νικητή αρκεί ένας υποψήφιος να έχει προσλάβει την πλειοψηφία των ψήφων (όχι απαραίτητα την απόλυτη).

Στο σύστημα της απόλυτης πλειοψηφίας, σε αντίθεση με αυτό της σχετικής, ο εκλογέας δεν δέχεται εύκολα να συμβιβαστεί και να ψηφίσει έναν δημοφιλή υποψήφιο, διότι δεν ανησυχεί, μήπως δεν επηρεάσει το τελικό αποτέλεσμα, αφού το πιθανότερο είναι η διαδικασία να συνεχίσει σε επόμενο γύρο. Έτσι στον πρώτο γύρο ψηφίζει τον υποψήφιο της επιλογής του. Ωστόσο στον δεύτερο γύρο λειτουργούν συμβιβαστικά, με αποτέλεσμα να ψηφίζουν κάποιον έτσι ώστε να αποκλείσουν από τον αγώνα για την εξουσία κάποιον άλλον. Επίσης, υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο εκλογέας συμβιβάζεται, για να εξασφαλίσει την είσοδο του υποψηφίου που υποστηρίζει στον δεύτερο γύρο. Συγκεκριμένα, ψηφίζουν κάποιο αδύναμο που δεν έχει πιθανότητες να συνεχίσει. Έπειτα, εφόσον ο υποψήφιος που επιθυμούν να κερδίσει, προχωρήσει στον επόμενο γύρο αναμετρήσεων, τον ψηφίζουν αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο το ποσοστό που είχε συγκεντρώσει στο πρώτο.

Στη συνέχεια, πολλά κόμματα αναγκάζονται να συνασπίζονται για να συγκεντρώσουν το ποσοστό που έχει τεθεί ως όριο και καταφέρουν να λάβουν μέρος στον δεύτερο γύρο εκλογών. Επιπλέον, υποψήφιοι που αποκλείονται από την διαδικασία διαθέτουν αρκετή δύναμη, ώστε να καθορίσουν το αποτέλεσμα των εκλογών. Αυτό συμβαίνει, διότι οι υποστηρικτές των ηττημένων υποψηφίων πολύ συχνά επηρεάζονται από αυτούς και έτσι στην δεύτερη φάση εναποθέτουν την ψήφο τους σε κάποιον, στον οποίο οι «ηττημένοι» εκφράζουν την συμπαράστασή τους και τον στηρίζουν. Όπως είναι φυσικό οι πρακτικές αυτές καταλήγουν σε διαπραγματεύσεις μεταξύ των πολιτικών προκειμένου να δείξουν την υποστήριξή τους οι ζημιωμένοι του πρώτου γύρου σε όσους πέρασαν στον δεύτερο. Έτσι, οι ισχυρές παρατάξεις ενδίδουν στις επιθυμίες και τα συμφέροντα των αδύναμων για την εξασφάλιση της εξουσίας.

Όπως συμβαίνει και στο σύστημα της σχετικής πλειοψηφίας έτσι και σ' αυτό υπάρχει η τάση να καθιερώνεται ο δικομματισμός. Η εξασφάλιση της απόλυτης πλειοψηφίας απαιτεί πληθώρα ψηφοφόρων που υποστηρίζουν το κόμμα, κάτι το οποίο δεν διαθέτουν πολλά κόμματα παρά μόνο ελάχιστα. Γι' αυτό το λόγο

αποτελεί συχνό φαινόμενο ο συνασπισμός κομμάτων και οι συμμαχίες μεταξύ τους, ιδιαίτερα των «κεντρώων» που διακρίνονται από μετριοπάθεια, με συνέπεια, όταν τέτοιοι συνδυασμοί αποκτούν εξουσία, λιγότερο συμπαγείς κοινοβουλευτικές πλειοψηφίες.

Μια ακόμη ομοιότητα με το σύστημα της σχετικής αναλογικής αποτελεί το γεγονός ότι είναι δημιουργημένο για μονοεδρικές περιφέρειες, γι' αυτό ακριβώς όταν χρησιμοποιείται σε πολυεδρικές δεν οδηγεί σε αναλογική αντιπροσώπευση. Εκλέγονται πρόσωπα των δύο κομμάτων που λαμβάνουν τις περισσότερες ψήφους, ενώ τρίτα κόμματα που διαθέτουν υπολογίσιμη δύναμη αποκλείονται προκαλώντας τη δυσaréσκεια πολλών πολιτών.

Σε ένα τέτοιο σύστημα υφίστανται και αρκετές τεχνικές δυσκολίες. Από το γεγονός ότι διεξάγονται δύο γύροι εκλογών γίνεται φανερό ότι απαιτούνται περισσότερες δαπάνες σε σύγκριση ε ένα σύστημα που ένας γύρος αρκεί. Επίσης η διάρκεια της διαδικασίας οδηγεί σε κούραση των εκλογέων και διαφοροποίηση της αρχικής τους επιλογής ή ακόμα χειρότερα σε πολιτική αστάθεια στο διάστημα μεταξύ των δύο γύρων.

- Εξαντλητική ψήφος(exhaustive ballot)

Παρουσιάζει πολλές ομοιότητες με το σύστημα της απόλυτης πλειοψηφίας, με τη διαφορά ότι σ' αυτό περιέχονται περισσότεροι από δύο μόνο γύροι εκλογών. Πιο αναλυτικά, αν κάποιος υποψήφιος δεν λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων στον πρώτο γύρο, ώστε να ανακηρυχθεί νικητής, τότε γίνεται δεύτερος γύρος, στον οποίο, όμως, δεν συμμετέχει ο υποψήφιος που έλαβε τον μικρότερο αριθμό ψήφων στον πρώτο. Σ' αυτό τον επόμενο γύρο αναμετρήσεων το σύστημα της εξαντλητικής ψήφου διαφέρει από την απόλυτη πλειοψηφία, διότι, εκτός από το γεγονός ότι έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν περισσότεροι από δύο υποψήφιοι, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση η συγκέντρωση της πλειοψηφίας των ψήφων για την ανάδειξη κάποιου ως νικητή. Έτσι, όταν δεν συμβαίνει αυτό, η εκλογική διαδικασία συνεχίζεται με επόμενους γύρους αποκλείοντας σε κάθε έναν από αυτούς τον υποψήφιο με τις λιγότερες ψήφους κάθε φορά, μέχρις ότου κάποιος καταλάβει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων.

- Το σύστημα Condorcet

Ουσιαστικά το σύστημα Condorcet αποτελείται από ένα σύνολο μεθόδων οι οποίες ικανοποιούν ένα συγκεκριμένο κριτήριο, αυτό του Condorcet, σύμφωνα με το οποίο νικητής των εκλογών ανακηρύσσεται αυτός που όταν αναμετρηθεί με όλους τους άλλους υποψήφιους/αντιπάλους του ανά ζεύγη υπερτερεί σε ψήφους. Δημιουργός αυτού του κριτηρίου και της βασικής μεθόδου θεωρείται ο μαθηματικός και φιλόσοφος Marie Jean Antoine Nicolas Caritat, ο Marquis de Condorcet. Στη μέθοδο αυτή, ωστόσο, υπάρχει ένα παράδοξο. Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν αναδεικνύεται ξεκάθαρα, διότι είναι δυνατόν να προκύψουν δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι ισόπαλοι στην προτίμηση των εκλογέων, δηλαδή στην σύγκρισή τους ανά ζεύγη με τους αντιπάλους τους εμφανίζουν τον ίδιο αριθμό

νικών και ηττών. Όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο ο νικητής αναδεικνύεται με κλήρο είτε επιλέγεται εκείνος που αποτέλεσε την πρώτη επιλογή των περισσότερων εκλογέων στα ψηφοδέλτια. Εδώ κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί ότι τα ψηφοδέλτια συμπληρώνονται με μία λίστα των ψηφοφόρων όπου καταγράφουν με σειρά προτίμησης τα ονόματα των υποψηφίων που επιθυμούν να επικρατήσουν.

Όσον αφορά το σύστημα γενικότερα, ο εκλογέας τοποθετεί με σειρά προτίμησης τους υποψηφίους στο ψηφοδέλτιό του και ανάλογα με τη μέθοδο που χρησιμοποιείται σε κάθε χώρα ορίζεται πόσα ονόματα έχει το δικαίωμα να καταγράψει και αν είναι δυνατόν να υπάρχουν περισσότεροι από ένας στην ίδια σειρά προτίμησης, να θεωρούνται δηλαδή ισάξιοι και ισόβαθμοι στην κρίση του ψηφοφόρου. Στη συνέχεια, αφού κατατεθούν όλα τα ψηφοδέλτια, για καθένα από αυτά γίνεται σύγκριση καθενός από τους υποψηφίους που περιλαμβάνονται στη λίστα προτίμησης με τους αντίπαλους υποψήφιους σε ζευγάρια και νικητής σε κάθε ένα από αυτά καταξιώνεται αυτός που έχει καταταχθεί ψηλότερα στη λίστα. Για την σε βάθος κατανόηση του συστήματος προτείνεται η δημιουργία ενός φανταστικού πίνακα με όλους τους υποψήφιους. Σ' αυτόν προστίθεται μία ψήφος(πόντος) σε κάθε υποψήφιο για κάθε αναμέτρηση την οποία κέρδισε. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται για κάθε ψηφοδέλτιο. Τελικά, ο υποψήφιος που επικράτησε στις περισσότερες «μάχες» αποτελεί και τον νικητή των εκλογών. Πολλές φορές συμβαίνει ο νικητής να είναι κάποιος που δεν υπήρξε η πρώτη επιλογή των πλειοψηφίας των ψηφοφόρων ή ακόμα και κανενός από αυτούς. Παρ' όλα αυτά το σύστημα αυτό έχει ως σκοπό τη εκλογή κάποιου που είναι ευρέως αποδεκτός από την μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών ακόμα και αν δεν αποτέλεσε την πρώτη τους επιλογή και όχι κάποιου που ,ναι μεν, ψηφίστηκε από την πλειονότητα των πολιτών, αλλά αποδοκιμάζεται από τους υπόλοιπους.

Επιπροσθέτως, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, το συγκεκριμένο σύστημα απαρτίζεται από ένα πλήθος μεθόδων που πληρούν το κριτήριο το κριτήριο του Condorcet. Οι μέθοδοι αυτές είναι:

i. [Η μέθοδος Copeland](#)

Αποτελεί την πιο απλή μέθοδο Condorcet. Ύστερα από την καταμέτρηση των ψηφοδελτίων και την προσθήκη ψήφων σε ένα νοητό πίνακα ο υποψήφιος που έχει συλλέξει τις περισσότερες ανακηρύσσεται νικητής. Σ' αυτό το σύστημα, όμως, παραμονεύει ο κίνδυνος της ισοπαλίας μεταξύ υποψηφίων, γι' αυτόν το λόγο δεν προτιμάται.

ii. [Η μέθοδος Minimax](#)

Σ' αυτό το σύστημα προκειμένου να καταξιωθεί κάποιος ως νικητής απαιτείται να έχει υπερτερήσει έναντι όλων των αντιπάλων του στη σύγκριση ζευγών. Εάν δεν συμβεί αυτό, τότε νικητής θεωρείται εκείνος ο υποψήφιος του οποίου η χειρότερη ήττα στη σύγκριση ζευγών είναι καλύτερη από τις αντίστοιχες των υπόλοιπων υποψηφίων. Ως χειρότερη ήττα απ' όλες σε έναν εκλογικό αγώνα λογίζεται αυτή κατά την οποία ο υποψήφιος ηττάται με τη μεγαλύτερη διαφορά ψήφων. Έτσι, ο

υποψήφιος του οποίου η χειρότερη ήττα είναι καλύτερη απ' όλων των άλλων, δηλαδή αυτός ηττήθηκε με μικρότερη διαφορά ψήφων συγκριτικά με τους υπόλοιπους, αναδεικνύεται νικητής. Σ' αυτή την μέθοδο οι πιθανότητες για ισοπαλία είναι ελάχιστες αν όχι ανύπαρκτες, διότι είναι απίθανο δύο υποψήφιοι να έχουν την ίδια διαφορά ψήφων στις χειρότερες ήττες τους.

iii. Μέθοδος Kemeny-Young

Το σύστημα αυτό αναπτύχθηκε το 1959 από τον John Kemeny. Το 1978 ο Peyton Young και ο Arthur Levenglick απέδειξαν ότι αυτή η μέθοδος ικανοποιεί το κριτήριο του Condorcet και ο Young προσωπικά επέμενε ότι αποτελούσε μία πιθανή εκδοχή του συστήματος Condorcet.

Γενικότερα, στο σύστημα Kemeny-Young τα ψηφοδέλτια συμπληρώνονται με μία λίστα με τη σειρά προτίμησης των υποψηφίων από τους ψηφοφόρους, στη συνέχεια γίνεται σύγκριση των υποψηφίων ανά ζεύγη και από τα αποτελέσματα αυτών αναδεικνύεται ο πιο δημοφιλής απ' αυτούς, ο δεύτερος πιο δημοφιλής, ο τρίτος κλπ. Πιο συγκεκριμένα, ο εκλογέας κατατάσσει με σειρά προτίμησης όλους τους υποψηφίους χωρίς εξαίρεση και έχει τη δυνατότητα να τοποθετήσει περισσότερους από έναν στην ίδια σειρά. Κατά την διαδικασία καταμέτρησης των ψήφων σχεδιάζεται ένας πίνακας ο οποίος παρουσιάζει όλους τους υποψήφιους ανά ζεύγη (κάθε έναν με όλους τους άλλους). Η διαδικασία αυτή ακολουθείται για κάθε ψηφοδέλτιο. Νικητής ενός ζεύγους είναι αυτός που βρίσκεται ψηλότερα στην προτίμηση του ψηφοφόρου στη λίστα του ψηφοδέλτιου. Ο υποψήφιος που αναδεικνύεται νικητής στα περισσότερα ζεύγη θεωρείται ως πρώτη προτίμηση του ψηφοφόρου, αυτός που τον ακολουθεί ως δεύτερη προτίμηση, ο τρίτος ως τρίτη και ούτω κάθε εξής. Πρέπει να σημειωθεί ότι, όταν δύο υποψήφιοι βρίσκονται στην ίδια θέση στο ψηφοδέλτιο ενός εκλογέα, το ζευγάρι που προκύπτει από τους δύο δεν λαμβάνεται υπόψη στην καταμέτρηση των ψήφων. Στη συνέχεια, δημιουργείται ένας δεύτερος πίνακας που συγκεντρώνει όλους τους πίνακες από τα ψηφοδέλτια. Ο πίνακας αυτός έχει την ίδια δομή με τους προηγούμενους (παρουσιάζει τους υποψηφίους ανά ζεύγη) και χωρίζεται σε τρεις στήλες, μία για τον ένα υποψήφιο κάθε ζεύγους, μία για τον άλλο και μία τρίτη και για τους δύο, σε περίπτωση που έχουν τοποθετηθεί στην ίδια σειρά στη λίστα κάποιου ψηφοφόρου. Έπειτα, συμπληρώνεται με βάση όλους τους προηγούμενους. Πιο αναλυτικά, για κάθε ζευγάρι κάθε πίνακα υπάρχει ένας νικητής. Στο ίδιο ζευγάρι στον συγκεντρωτικό πίνακα προστίθεται μία ψήφος στη στήλη του νικητή. Έτσι, όσοι ψηφοφόροι έχουν αναδείξει τον έναν από τους υποψηφίους ενός ζευγαριού ως νικητή τόσες ψήφους θα λάβει και αυτός στο συγκεντρωτικό πίνακα, όσοι έχουν αναδείξει τον άλλον αντίστοιχες ψήφους θα λάβει και αυτός. Με αυτόν τον τρόπο συμπληρώνεται ο πίνακας για όλα τα ενδεχόμενα ζευγάρια υποψηφίων. Σε περίπτωση που έχουν καταταχθεί στην ίδια σειρά κάποιων ψηφοδελτίων τότε οι ψήφοι από τα ψηφοδέλτια αυτά τοποθετούνται στη στήλη που αντιστοιχεί και στους δύο και η οποία δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του αποτελέσματος. Νικητής

αναδεικνύεται εκείνος που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο άθροισμα ψήφων υπέρ του, συγκρινόμενος με τους συνυποψήφιους του.

iv. Μέθοδος Tideman

Αυτή η μέθοδος επινοήθηκε το 1987 από τον Nicolaus Tideman. Αποτελεί ένα πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα και ικανοποιεί το κριτήριο Condorcet που θέλει τη σύγκριση κάθε υποψηφίου με όλους τους αντιπάλους του σε ζευγάρια για την ανάδειξη του νικητή. Η διαδικασία ακολουθεί την εξής πορεία. Στα ψηφοδέλτια ψηφίζονται όλοι οι υποψήφιοι με σειρά προτίμησης. Όσον αφορά τα συγκρινόμενα ζευγάρια, σε κάθε ψηφοδέλτιο ο υποψήφιος που βρίσκεται πρώτος σε σειρά προτίμησης κερδίζει σε όλα τα ζευγάρια, αυτός που τον διαδέχεται επίσης κερδίζει σε όλα, εκτός από αυτό που συγκρίνεται με τον πρώτο κτλ. Αυτό συμβαίνει με όλα τα ψηφοδέλτια. Έπειτα, γίνεται κατάταξη των ζευγαριών με σειρά από το μεγαλύτερο στο μικρότερο, με μεγαλύτερο το ζευγάρι όπου ο νικητής έχει επικρατήσει έναντι του αντιπάλου του με το μεγαλύτερο ποσοστό στο σύνολο των ψηφοδελτίων. Τέλος, δημιουργείται ένα σχεδιάγραμμα με όλους τους υποψηφίους, όπου παρουσιάζεται με βέλη ποιος έχει υπερισχύσει έναντι ποιου, με βάση καθένα από τα ζεύγη που καταγράφηκαν στο προηγούμενο στάδιο και νικητής ανακηρύσσεται αυτός που κέρδισε τους περισσότερους συνυποψήφιους του.

Όλες αυτές οι μέθοδοι ολοκληρώνουν το σύστημα Condorcet. Πολλοί αμφισβητούν την αξιοπιστία αυτών των μεθόδων, διότι είναι πιθανό να μην εκλεγεί αυτός που βρίσκεται πρώτος στην προτίμηση της πλειοψηφίας των πολιτών, προκαλώντας την δυσαρέσκειά τους. Ωστόσο, οι υποστηρικτές του συστήματος διαφωνούν και ισχυρίζονται ότι απ' αυτό προκύπτουν ηγεσίες που είναι αποδεχτές από την πλειονότητα των ατόμων ακόμα και αν δεν αποτέλεσαν την πρώτη τους επιλογή και κάτι τέτοιο είναι προτιμότερο από μία ηγεσία που έχει ψηφιστεί από την πλειοψηφία, αλλά δεν ικανοποιεί το υπόλοιπο μέρος του πληθυσμού. Άλλωστε, σε άλλα πλειοψηφικά εκλογικά συστήματα μπορεί να εκλέγεται ο υποψήφιος που έχει ψηφιστεί από την πλειονότητα των ψηφοφόρων, ωστόσο αυτός ίσως δεν αποτέλεσε πραγματικά την πρώτη επιλογή αυτών. Για παράδειγμα, στο σύστημα της σχετικής πλειοψηφίας ο ψηφοφόρος συχνά συμβιβάζεται να ψηφίσει κάποιον μεταξύ εκείνων που πιθανολογείται ότι θα επικρατήσουν. Έτσι, λοιπόν, αποκτούν εξουσία και τα Μ.Μ.Ε. Αντιθέτως, στις μεθόδους Condorcet, όπως ονομάζονται συνοπτικά, οι ψηφοφόροι ψηφίζουν κατατάσσοντας τους υποψηφίους με σειρά προτίμησης, επομένως δεν υπάρχει λόγος να μην ψηφίσουν αυτόν που πραγματικά προτιμούν. Επιπλέον, όλοι οι υποψήφιοι έρχονται αντιμέτωποι μεταξύ τους ανά ζεύγη στο σύστημα Condorcet, ενώ στα υπόλοιπα πλειοψηφικά συστήματα η «μάχη» διεξάγεται μεταξύ ορισμένων μόνο υποψηφίων. Ιδιαίτερα στο σύστημα της απόλυτης πλειοψηφίας ο νικητής έχει να αντιμετωπίσει αποκλειστικά τον υποψήφιο μαζί με τον οποίο προχώρησαν στον δεύτερο γύρο εκλογών. Αυτό δικαιολογείται από τους υποστηρικτές του συστήματος με την πεποίθηση ότι

πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μόνο οι πρώτες προτιμήσεις των εκλογέων και όχι και οι τελευταίες. Από την άλλη, όσοι υποστηρίζουν το σύστημα Condorcet ισχυρίζονται ότι ο νικητής υποψήφιος οφείλει να υπερισχύει έναντι όλων των αντιπάλων του, για να δικαιούται τον τίτλο του.

- Το σύστημα Bucklin

Δημιουργήθηκε από τον James W. Bucklin από το Grand Junction του Κολοράντο. Χρησιμοποιήθηκε από τις Η.Π.Α. στις αρχές του 20^ο αι., εγκαταλείφθηκε όμως γρήγορα και μάλιστα σε μερικές πολιτείες χαρακτηρίστηκε ως αντισυνταγματικό, όπως για παράδειγμα στην Οκλαχόμα όπου έπρεπε οι ψηφοφόροι, όταν συμμετείχαν στην εκλογική διαδικασία περισσότεροι από δύο υποψήφιοι, να μην ψηφίζουν μόνο έναν απ' αυτούς. Σε περίπτωση που συνέβαινε κάτι τέτοιο η ψήφος θεωρούνταν άκυρη. Το σύστημα έχει τη δυνατότητα να εφαρμοστεί και σε μονοεδρικές και σε πολυεδρικές περιφέρειες. Οι εκλογείς ψηφίζουν συμπληρώνοντας μία λίστα προτίμησης των υποψηφίων. Ωστόσο, στην πρώτη καταμέτρηση των ψήφων λαμβάνονται υπόψη μόνο τα ονόματα των υποψηφίων που έχουν δεχτεί τον αριθμό (1) στις λίστες προτίμησης των ψηφοφόρων, δηλαδή εμφανίζονται πρώτοι στα ψηφοδέλτια. Αν κάποιος από αυτούς λάβει την πλειοψηφία των ψήφων(50%), τότε η διαδικασία ολοκληρώνεται και αυτός αναδεικνύεται νικητής. Διαφορετικά ακολουθεί δεύτερος γύρος, όπου προσμετρούνται και οι ψήφοι που έχουν δοθεί σ' αυτούς που έλαβαν την δεύτερη θέση στα ψηφοδέλτια και οι ψήφοι προστίθενται σε εκείνους που κατατάχθηκαν πρώτοι σε κάθε ψηφοδέλτιο, δηλαδή το πρώτο όνομα κάθε ψηφοδελτίου απορροφά την ψήφο του δεύτερου. Η διαδικασία αυτή συνεχίζεται με τους τρίτους, τους τέταρτους κτλ. σε σειρά προτίμησης των ψηφοδελτίων, έως ότου κάποιος από τους πρώτους στην προτίμηση των εκλογέων λάβει την πλειοψηφία των ψήφων και ανακηρυχθεί νικητής.

Όταν το σύστημα χρησιμοποιείται σε πολυεδρικές περιφέρειες οι ψηφοφόροι πρέπει να ψηφίζουν τόσους υποψηφίους ως πρώτη τους επιλογή όσες και οι θέσεις που πρέπει να καλυφθούν. Το ίδιο ισχύει και για τη δεύτερη προτίμησή τους, όπως και για όλες τις άλλες, τόσες δεύτερες προτιμήσεις όσες και οι θέσεις.

- Το σύστημα του Coomb

Ιδρυτής του θεωρείται ο Clyde Coomb. Στο σύστημα αυτό κάθε ψηφοφόρος τοποθετεί με σειρά προτίμησης όλους τους υποψηφίους. Αν κάποιος υποψήφιος έχει καταταχθεί πρώτος στην απόλυτη πλειοψηφία των ψηφοδελτίων, είναι ο νικητής των εκλογών και η διαδικασία αρκείται στον ένα γύρο. Σε αντίθετη περίπτωση, ο υποψήφιος που έχει καταγραφεί τελευταίος στα περισσότερα ψηφοδέλτια αποκλείεται από την αναμέτρηση. Η ψήφος αυτού μεταφέρεται στον δεύτερο κατά σειρά προτίμησης υποψήφιο κάθε ψηφοδελτίου. Η πρακτική αυτή επαναλαμβάνεται με τις ψήφους των αποκλεισθέντων να μεταφέρονται κάθε φορά στους τρίτους, ύστερα στους τέταρτους κτλ. υποψηφίους των ψηφοδελτίων, μέχρι κάποιος υποψήφιος να συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων. Λόγω

της δυσκολίας να συναθροιστεί η απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων σε έναν μόνο ψηφοφόρο αποτελούν σύνηθες φαινόμενο οι συνασπισμοί και οι συμμαχίες ανάμεσα στους υποψηφίους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν ευκολότερα τους αντιπάλους τους.

- Εναλλακτική ψήφος(Alternative Vote)

Το σύστημα αυτό παρουσιάζει πολλές ομοιότητες με την εξαντλητική ψήφο και την απόλυτη πλειοψηφία. Κατ' αρχάς για την ανάδειξη του νικητή απαιτείται κάποιος υποψήφιος να έχει συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων. Επίσης, περιέχει περισσότερους από δύο γύρους αναμετρήσεων, ωστόσο σε αυτή την περίπτωση οι ψηφοφόροι δεν ψηφίζουν σε κάθε γύρο ξανά και ξανά, αλλά η μέτρηση κάθε φορά γίνεται από τα ήδη υπάρχοντα ψηφοδέλτια του πρώτου γύρου. Επομένως, οι εκλογείς οδηγούνται στις κάλπες μία μόνο φορά και τα ψηφοδέλτια χρησιμοποιούνται σε πολλούς γύρους καταμέτρησης ψήφων. Αυτό είναι δυνατό, διότι σ' αυτή την περίπτωση, σε αντίθεση με τα άλλα δύο συστήματα, οι εκλογείς δεν ψηφίζουν έναν μονάχα υποψήφιο, αλλά όλους με σειρά προτίμησης. Ο υποψήφιος που έχει εκλεγεί ως πρώτη προτίμηση στα λιγότερα ψηφοδέλτια αποκλείεται από την αναμέτρηση και η ψήφος μεταφέρεται στον υποψήφιο που καταγράφηκε ως δεύτερη επιλογή κάθε ψηφοδέλτιου. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται, μέχρι κάποιος υποψήφιος να λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων. Με μία πρώτη ματιά, ίσως, φαίνεται ότι το σύστημα της εναλλακτικής ψήφου είναι ίδιο με αυτό του Coomb. Ωστόσο, η διαφορά είναι εξέχουσα. Στο σύστημα του Coomb αποκλείεται αυτός που έχει τοποθετηθεί τελευταίος στα περισσότερα ψηφοδέλτια, ενώ εδώ αποκλείεται αυτός που κατετάγη πρώτος στα λιγότερα ψηφοδέλτια.

Ένα σημαντικό μειονέκτημα του συστήματος αυτού, το οποίο δεν είναι συχνά εμφανές, αποτελεί το γεγονός ότι σε περίπτωση που αποκλειστεί η πρώτη επιλογή ενός εκλογέα, η ψήφος δεν μεταφέρεται απαραίτητα στον δεύτερο κατά σειρά υποψήφιο, ύστερα στον τρίτο κτλ., αλλά υπάρχει το ενδεχόμενο να μεταβιβαστεί απευθείας στον τέταρτο ή και πιο χαμηλά, αν οι ενδιάμεσοι έχουν ήδη αποκλειστεί. Αυτό το επιχείρημα επικαλούνται οι υποστηρικτές του συστήματος Condorcet, όταν κάνουν τη σύγκριση μεταξύ των δύο συστημάτων, επισημαίνοντας ότι στο σύστημα που εκείνοι υπερασπίζονται λαμβάνονται υπόψη όλες οι ιεραρχήσεις των υποψηφίων από τους ψηφοφόρους.

Σε μία παραλλαγή του συστήματος, οι ψηφοφόροι ψηφίζουν μία φορά καταγράφοντας λίστα προτίμησης των υποψηφίων, όμως διεξάγονται μόνο δύο γύροι καταμέτρησης ψήφων(contingent vote). Οι δύο υποψήφιοι με τις περισσότερες ψήφους στον πρώτο γύρο, προάγονται στον επόμενο, όπου ένας από τους δύο θα συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων και θα αναδειχθεί νικητής.

- Το σύστημα Borda

Ένα από τα πρώτα εκλογικά συστήματα επινοήθηκε από τον Jean-Charles de Borda το 1770. Σύμφωνα με αυτό, ο ψηφοφόρος βαθμολογεί τους υποψηφίους, τοποθετώντας έναν αριθμό δίπλα σε κάθε όνομα, για παράδειγμα σ' αυτόν που αποτελεί την πρώτη του προτίμηση εγγράφει τον αριθμό (1), στον δεύτερο κατά σειρά προτίμησης τον αριθμό (2), στον τρίτο το (3) κτλ. Για την εκλογή του νικητή η μέθοδος αυτή χρησιμοποιεί βαθμούς που κερδίζει κάθε υποψήφιος για την θέση που καταλαμβάνει σε κάθε ψηφοδέλτιο. Αυτός που συγκεντρώνει τους περισσότερους εκλέγεται. Πιο συγκεκριμένα, οι εκλογείς συντάσσουν μία λίστα των υποψηφίων κατά σειρά προτίμησης. Κάθε υποψήφιος που περιλαμβάνεται στη λίστα λαμβάνει τόσους βαθμούς, ανάλογα με την θέση που τον κατέταξε ο εκλογέας. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσό των βαθμών που δέχονται οι υποψήφιοι εξαρτάται και από το πόσοι συμμετέχουν στη διαδικασία. Αν π.χ. λαμβάνουν μέρος πέντε υποψήφιοι, τότε αυτός που έχει καταταχθεί πρώτος σε ένα ψηφοδέλτιο θα δεχτεί πέντε βαθμούς, ο δεύτερος θα δεχτεί τέσσερις βαθμούς, ο τρίτος τρεις, ο τέταρτος δύο και ο τελευταίος έναν βαθμό (σε κάποιες παραλλαγές του συστήματος ο τελευταίος δεν λαμβάνει κανένα βαθμό). Επομένως, αν (ν) ο αριθμός των υποψηφίων, αυτός που βρίσκεται πρώτος στη λίστα ενός ψηφοδελτίου λαμβάνει (ν) βαθμούς, ο δεύτερος (ν)-1 βαθμούς, ο τρίτος (ν)-2 κτλ.

Όσον αφορά τη μορφή του ψηφοδελτίου και τον τρόπο συμπλήρωσής του, υπάρχουν ποικίλες εκδοχές. Μία απ' αυτές είναι να επιτρέπεται στους εκλογείς να ψηφίζουν όσους υποψηφίους θέλουν και όσοι υποψήφιοι δεν περιλαμβάνονται σε κάθε ψηφοδέλτιο λαμβάνουν το μικρότερο δυνατό βαθμό (0 ή 1, ανάλογα με τη χώρα). Ένας δεύτερος τρόπος είναι οι εκλογείς να υποχρεούνται να καταγράψουν στο ψηφοδέλτιό τους όλους τους υποψηφίους, έτσι όλοι λαμβάνουν κάποιο βαθμό από κάθε ψηφοδέλτιο. Ένας τελευταίος τρόπος είναι οι ψηφοφόροι να έχουν τη δυνατότητα να ψηφίζουν ένα συγκεκριμένο αριθμό υποψηφίων και όχι όλους απαραίτητα, αλλά να μην δύνανται να ψηφίζουν περισσότερους ή λιγότερους από αυτόν τον ορισμένο αριθμό. Όσοι δεν αναγράφονται στα ψηφοδέλτια λαμβάνουν (0) βαθμούς.

Επίσης, υπάρχουν διάφορες παραλλαγές του συστήματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το σύστημα που εφαρμόζεται στο Ναούρου(νησί της Μικρονησίας), όπου οι βαθμοί διανέμονται διαφορετικά ανάμεσα στους υποψηφίους. Ολόκληρο βαθμό(1) λαμβάνει μόνο αυτός που βρίσκεται πρώτος στην προτίμηση του εκλογέα, ενώ ο δεύτερος λαμβάνει το $\frac{1}{2}$ μιας ψήφου, ο τρίτος το $\frac{1}{3}$ κτλ. Μία ακόμα χώρα που μεταχειρίζεται αυτήν τη μέθοδο είναι η Σλοβενία, όχι όμως γενικά στις εθνικές εκλογές, αλλά για την εκλογή δύο μελών του Κοινοβουλίου, έναν αντιπρόσωπο της μειονότητας των Ιταλών και έναν της μειονότητας των Ούγγρων.

Χαρακτηριστικό στοιχείο αυτού του συστήματος αποτελεί το ότι δεν εκλέγεται απαραίτητα αυτός που βρέθηκε πρώτος ψηφοδέλτια από τους περισσότερους

εκλογείς. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το σύστημα λαμβάνει υπόψη και τους υποψήφιους που βρίσκονται πιο χαμηλά στην προτίμηση των ψηφοφόρων. Έτσι, λοιπόν, εκλέγονται παρατάξεις ή πρόσωπα που είναι ευρέως αποδεκτά.

Το σύστημα Borda, αν και εφαρμόζεται σε χώρες με μονοεδρικές περιφέρειες, είναι επίσης δυνατό να χρησιμοποιηθεί και σε πολυεδρικές (π.χ. Ναούρου), χωρίς να διαφοροποιηθεί καθόλου η μέθοδος καταμέτρησης των ψήφων. Πολύ απλά, ο υποψήφιος με τους περισσότερους βαθμούς μετά τον νικητή εκλέγεται δεύτερος, ο αμέσως επόμενος εκλέγεται τρίτος κτλ., μέχρι να συμπληρωθούν όλες οι διαθέσιμες θέσεις.

➤ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ

Αναλογικά είναι τα εκλογικά συστήματα στα οποία εκλέγονται περισσότεροι από ένας αντιπρόσωποι/κόμματα. Γενικός κανόνας των αναλογικών συστημάτων αποτελεί το γεγονός ότι οι ψηφοφόροι ψηφίζουν κόμματα και όχι πρόσωπα, ενώ η δύναμη κάθε κόμματος αντικατοπτρίζεται στις έδρες που καταλαμβάνει στη Βουλή, ανάλογα δηλαδή με το αποτέλεσμα του στις εκλογές υπολογίζονται και οι θέσεις που θα καλύψει. Είναι προφανές ότι τα εκλογικά αυτά συστήματα εφαρμόζονται αποκλειστικά σε πολυεδρικές περιφέρειες, αφού άλλωστε και ο σκοπός της δημιουργίας τους ήταν η εκλογή περισσότερων προσώπων. Επιπλέον, δεν γεννάται η ανάγκη για συνασπισμούς κομμάτων και συμμαχίες, διότι δεν υπάρχει μία μοναδική διαθέσιμη έδρα στην περιφέρεια, ώστε μόνο ο πρώτος να έχει δυνατότητα να εκλεγεί, αλλά περισσότερες, και έτσι καταλήγουμε σε πολυκομματικά συστήματα.

Για την κατανόηση των αναλογικών συστημάτων καθίσταται απαραίτητο να διευκρινιστούν αρχικά δύο έννοιες, αυτή του εκλογικού μέτρου και αυτή των αδιάθετων εδρών. Ως εκλογικό μέτρο ορίζεται το ελάχιστο των ψήφων που χρειάζεται να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος, προκειμένου να εκλεγεί. Σε πολλά εκλογικά συστήματα, όταν κάποιος υποψήφιος υπερβεί το εκλογικό μέτρο, τότε αυτές οι επιπλέον ψήφοι μεταφέρονται στον αμέσως επόμενο υποψήφιο με τις περισσότερες ψήφους. Έπειτα, λόγω του εκλογικού μέτρου και της μεθόδου υπολογισμού των εδρών που συνήθως αποφέρουν δεκαδικό αποτέλεσμα, υπάρχουν έδρες που παραμένουν αδιάθετες, εφόσον τα δεκαδικά ψηφία δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι έδρες αυτές χαρακτηρίζονται ως αδιάθετες και η κατανομή τους είναι δυνατή με δύο τρόπους: είτε με δεύτερη διανομή εδρών σε μείζονες περιφέρειες (δεύτερη διαίρεση της επικράτειας σε εκλογικές περιφέρειες αποκλειστικά για την κατανομή των αδιάθετων εδρών), είτε με κατανομή εδρών στο επίπεδο της ίδιας της επικράτειας. Στην πρώτη περίπτωση επαναλαμβάνεται η διαδικασία που διεξήχθη και στην πρώτη κατανομή των εδρών, ανάλογα με το εκλογικό σύστημα που εφαρμόζει κάθε χώρα. Όσον αφορά το δεύτερο σύστημα, αυτό είναι δυνατόν να υλοποιηθεί μέσω δύο μεθόδων. Η πρώτη είναι η μέθοδος των αχρησιμοποίητων υπολοίπων, όπου οι έδρες μοιράζονται στους υποψήφιους

με βάση τα δεκαδικά υπόλοιπα που τους απέμειναν ύστερα από την πρώτη κατανομή. Η πρώτη μιας περιφέρειας δίνεται στο κόμμα με το μεγαλύτερο υπόλοιπο, η δεύτερη σ' αυτό με το αμέσως επόμενο μεγαλύτερο υπόλοιπο κτλ., έως ότου συμπληρωθούν όλες οι έδρες. Με τον τρόπο αυτό ευνοούνται τα μικρά κόμματα που συγκεντρώνουν αξιόλογα υπόλοιπα, διότι δεν καλύπτουν το εκλογικό μέτρο. Ο άλλος τρόπος είναι αυτός του ισχυρότερου μέσου όρου. Διαίρεται το σύνολο των ψήφων κάθε κόμματος με το σύνολο των εδρών που έχει λάβει συν μία ακόμα (+1). Το κόμμα που αποφέρει το μεγαλύτερο αποτέλεσμα καταλαμβάνει την έδρα. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται για κάθε έδρα ξεχωριστά, μέχρι να καλυφθούν όλες. Η μέθοδος αυτή ευνοεί κυρίως τα ισχυρά κόμματα που έχουν συγκεντρώσει περισσότερες ψήφους και κατ' επέκταση περισσότερες έδρες.

Στη συνέχεια, τη σημαντικότερη διαφορά μεταξύ των αναλογικών εκλογικών συστημάτων αποτελεί ο τρόπος υπολογισμού του εκλογικού μέτρου. Για την επαλήθευση αυτής της θέσης απαιτείται η καταγραφή των συστημάτων.

- Το σύστημα d' Hondt

Το σύστημα επινοήθηκε από τον Βέλγο μαθηματικό Victor d' Hondt και σήμερα χρησιμοποιείται στο Βέλγιο, την Αυστρία, την Δημοκρατία της Τσεχίας, στην Δανία, τη Φιλανδία, το Ισραήλ, την Ολλανδία, την Σκωτία, την Ουαλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιαπωνία, την Κολομβία κ.α. Σ' αυτό ο εκλογέας μπορεί να ψηφίσει με δύο τρόπους, ανάλογα με τη χώρα που το εφαρμόζει, είτε με σύστημα δεσμευμένων συνδυασμών, όπου ψηφίζει μόνο το κόμμα της επιλογής του, δεν έχει, όμως, λόγο σχετικά με το ποια πρόσωπα εκλέγονται, είτε έχει το δικαίωμα να ψηφίσει μόνο έναν υποψήφιο, αλλά η ψήφος υπολογίζεται για το κόμμα που τον προωθεί. Το εκλογικό μέτρο του συστήματος προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των ψήφων που συγκεντρώσε κάθε κόμμα προς τις έδρες που έχει καταλάβει συν μία(+1). Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι όλα τα υποψήφια κόμματα ξεκινούν από μηδέν(0) έδρες και αυτές αυξάνονται κάθε φορά που καταλαμβάνουν μία.

$$\text{εκλογικό μέτρο για έδρα} = \frac{\text{σύνολο ψήφων κόμματος}}{\text{σύνολο εδρών που έχει λάβει μέχρι στιγμής}+1}$$

Όποιος συνδυασμός κόμματος έχει το μεγαλύτερο πηλίκο καταλαμβάνει τη θέση. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να συμπληρωθούν όλες οι θέσεις.

Σε κάποιες παραλλαγές του συστήματος υπάρχει εκλογικό όριο, δηλαδή ένα κόμμα δεν λαμβάνει θέσεις αν δεν υπερβαίνει κάποιο όριο, ακόμα και αν ξεπερνά το εκλογικό μέτρο. Το εκλογικό όριο διαφέρει από χώρα σε χώρα, για παράδειγμα στο Ισραήλ είναι 2%, στην Ισπανία 3%, στην Τουρκία 10% και στην Ισλανδία 5%. Σε μία άλλη μορφή του συστήματος, αυτό χρησιμοποιείται προκειμένου να μοιραστούν ορισμένες έδρες, όχι όλες. Ένας συγκεκριμένος αριθμός απ' αυτές δύνεται στο πρώτο κόμμα, δηλαδή σ' αυτό που συγκεντρώσε τις περισσότερες

ψήφους. Οι υπόλοιπες διανέμονται αναλογικά σε όλα τα κόμματα (συμπεριλαμβανομένου και του πρώτου).

Το σύστημα του d' Hondt δημιουργήθηκε με βάση την ακόλουθη λογική, αν υπάρχει μία έδρα πρέπει να την πάρει το κόμμα με τις περισσότερες ψήφους, αν υπάρχουν δύο έδρες την δεύτερη πρέπει να τη λάβει το δεύτερο σε ψήφους κόμμα, εκτός αν το πρώτο έχει υπερδιπλάσιες ψήφους, οπότε την λαμβάνει και πάλι αυτό.

- Το σύστημα Sainte-Laguë

Δημιουργήθηκε από τον Γάλλο μαθηματικό Andre' Sainte-Laguë και εφαρμόζεται στη Νέα Ζηλανδία, τη Νορβηγία, τη Σουηδία, τη Βοσνία Ερζεγοβίνη, τη Λετονία και το Κόσσοβο.

Όταν καταμετρηθούν όλες οι ψήφοι και είναι γνωστό πόσες έχει λάβει κάθε παράταξη, γίνεται ο καταμερισμός των εδρών. Για κάθε μία απ' αυτές πραγματοποιείται η ακόλουθη διαδικασία:

$$\text{εκλογικό μέτρο για έδρα} = \frac{\text{σύνολο ψήφων κόμματος}}{2ε+1},$$

το ε αντιστοιχεί στο σύνολο των εδρών που έχει καταλάβει το κόμμα μέχρι αυτή τη μέτρηση (όπως είναι φυσικό όλες οι παρατάξεις ξεκινούν από μηδέν έδρες). Αφού υπολογιστεί το εκλογικό μέτρο για όλα τα κόμματα, αυτό με το μεγαλύτερο πηλίκο την καταλαμβάνει. Η ίδια διαδικασία συμβαίνει για τη διανομή κάθε έδρας.

Το σύστημα είναι περισσότερο αναλογικό από αυτό του d' Hondt, με το οποίο παρουσιάζει πολλές ομοιότητες, διότι το τελευταίο ευνοεί τα ισχυρά κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων.

Ένας άλλος τρόπος υπολογισμού των αποτελεσμάτων της εκλογικής διαδικασίας με αυτό το σύστημα είναι να διαιρέσει κάποιος το άθροισμα των ψήφων ενός κόμματος διαδοχικά με τόσους φυσικούς αριθμούς (1,2,3 κτλ.) όσοι είναι απαραίτητοι για να συμπληρωθεί ο αριθμός των συνολικών εδρών. Στη συνέχεια, τοποθετεί σε φθίνουσα σειρά τόσα πηλικά όσες και οι έδρες στο σύνολό τους. Το μικρότερο από αυτά τα πηλικά ονομάζεται κοινός διαιρέτης. Το πόσες έδρες θα καταλάβει κάθε συνδυασμός εξαρτάται από το πόσες φορές περιέχεται ο κοινός διαιρέτης στον αριθμό των ψήφων του. Εννοείται πως ατή η τελευταία πράξη γίνεται μεταξύ των πηλίκων εκείνων που κατατάχθηκαν σε φθίνουσα σειρά και ήταν τόσα, όσα και οι διαθέσιμες έδρες. Αυτός ο τρόπος μπορεί να εφαρμοσθεί και στο σύστημα d' Hondt, μόνο που αντί για γενικά φυσικούς αριθμούς χρησιμοποιούνται περιττοί αριθμοί (1,3,5 κτλ.).

- Το σύστημα Hare

Εφαρμόζεται στην Ιρλανδία κυρίως και δεν αναφέρεται τόσο σε κόμματα καθώς οι ψηφοφόροι ψηφίζουν πρόσωπα και όχι παρατάξεις. Με αυτό τον τρόπο αδύναμοι υποψήφιοι δεν αποκτούν ισχύ με τη βοήθεια των δημοφιλών υποψηφίων του ίδιου κόμματος. Στο ψηφοδέλτιο ο εκλογέας ψηφίζει ένα μόνο υποψήφιο, αν και έχει το δικαίωμα να καταγράψει και άλλους υποψηφίους τοποθετώντας τους με σειρά προτίμησης, ανεξάρτητα από το κόμμα που ο καθένας ανήκει. Έπειτα υπολογίζεται

το εκλογικό μέτρο, που είναι το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των ψήφων γενικά προς το σύνολο των εδρών.

$$\text{Εκλογικό μέτρο} = \frac{\text{σύνολο ψήφων}}{\text{σύνολο εδρών}}$$

Όσοι υποψήφιοι υπερβαίνουν το εκλογικό μέτρο, «δίνουν» τις επιπλέον ψήφους τους στον επόμενο κατά σειρά υποψήφιο με τις περισσότερες ψήφους. Αν αυτός συμπληρώσει το μέτρο λαμβάνει και αυτός έδρα, και μάλιστα αν το υπερβεί οι επιπλέον ψήφοι του μεταφέρονται στο υποψήφιο που τον διαδέχεται βαθμολογικά. Σε περίπτωση που, παρά την προσθήκη ψήφων ο υποψήφιος δεν συμπληρώνει το εκλογικό μέτρο, τότε ο υποψήφιος με τις λιγότερες ψήφους αποκλείεται από τις εκλογές και οι ψήφοι μεταφέρονται σ' αυτόν με τις περισσότερες από τους εναπομείναντες υποψηφίους, προκειμένου να περάσει το μέτρο και να εκλεγεί. Με αυτό τον τρόπο καλύπτονται όλες οι έδρες.

- Το σύστημα Droop

Δημιουργήθηκε από τον Άγγλο δικηγόρο και μαθηματικό Henry Richmond Droop, προκειμένου να αντικαταστήσει το σύστημα Hare. Χρησιμοποιείται στη Β. Ιρλανδία, τη Μάλτα, την Αυστραλία κα. και γενικότερα προτιμάται, γιατί εκλέγονται τόσο υποψήφιοι όσες και οι διαθέσιμες έδρες. Το εκλογικό μέτρο προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψήφων προς το σύνολο των εδρών προσθέτοντας μία επιπλέον.

$$\text{Εκλογικό μέτρο} = \frac{\text{σύνολο έγκυρων ψήφων}}{\text{σύνολο εδρών} + 1} + 1$$

Το σύστημα αυτό υπερέχει του Hare, διότι εκλέγονται περισσότεροι υποψήφιοι στην πρώτη κατανομή των εδρών, λόγω της ρήτρας του (+1) και του μικρότερου εκλογικού μέτρου, και έτσι συμπληρώνονται άμεσα οι έδρες χωρίς να χρειάζονται πολλές επόμενες κατανομές. Παρ' όλα αυτά, και τα δύο συστήματα καθιστούν σίγουρο ότι ο αριθμός των εκλεγμένων υποψηφίων δεν θα είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των θέσεων που πρέπει να μοιραστούν.

- Το σύστημα Imperiali

Χρησιμοποιείται στο Εκουαδόρ από το 2004, ενώ χρησιμοποιούνταν από το 1956-1991 από την Ιταλία. Ο λόγος που δεν είναι ευρέως διαδεδομένο το σύστημα είναι ότι υπάρχει το ενδεχόμενο να ψηφιστούν περισσότεροι υποψήφιοι από τις έδρες που διατίθενται, λόγω του πολύ μικρού εκλογικού μέτρου που παράγει.

$$\text{Εκλογικό μέτρο} = \frac{\text{σύνολο ψήφων}}{\text{σύνολο εδρών} + 2}$$

- Το σύστημα Hagenbach-Bischoff

Δημιουργήθηκε από τον Ελβετό καθηγητή μαθηματικών και φυσικής Eduard Hagenbach-Bischoff. Λόγω της ομοιότητάς του με το σύστημα Droop, πολλές φορές τα ταυτίζουν. Ωστόσο υπάρχουν διαφορές ανάμεσά τους. Πρώτη και σημαντικότερη είναι η διαφοροποίηση των εκλογικών μέτρων. Το εκλογικό μέτρο του Hagenbach-Bischoff αποτελεί το πηλίκο του αθροίσματος των έγκυρων ψήφων προς το σύνολο των εδρών +1.

$$\text{εκλογικό μέτρο} = \frac{\text{σύνολο ψήφων}}{\text{σύνολο εδρών}+1}$$

Στο σύστημα Droop σε αυτό το πηλίκιο προστίθεται μία μονάδα(+1) για τον υπολογισμό του εκλογικού μέτρου. Άλλη μία κρίσιμη διαφοροποίηση του συστήματος Hagenbach-Bischoff αποτελεί το γεγονός ότι εδώ υπάρχει πιθανότητα να εκλεγούν περισσότεροι υποψήφιοι από τις θέσεις που είναι διαθέσιμες, λόγω του χαμηλού εκλογικού μέτρου. Σε αυτές τις περιπτώσεις αυτοί που αποκλείονται από τη διαδικασία επιλέγονται με κλήρο.

- Μοναδική Μεταβιβαστή Ψήφος

Η ιδέα για τη μοναδική μεταβιβαστή ψήφο(ΜΜΨ) προτάθηκε για πρώτη φορά το 1821 από τον Thomas Wright Hill. Ωστόσο δεν χρησιμοποιήθηκε σε εκλογές μέχρι το 1855, όταν ο Carl Andrae πρότεινε ένα σύστημα μεταβιβαστής ψήφου στη Δανία. Παρ' όλα αυτά την αξίωση ότι επινόησε την ΜΜΨ έχει λάβει ο Άγγλος δικηγόρος Thomas Hare που δημιούργησε το σύστημα το 1857. Έχει υιοθετηθεί κυρίως από αγγλοσαξονικές χώρες, όπως το Ην. Βασίλειο, η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία και κάποιες πολιτείες των Η.Π.Α.

Γενικά οι ψηφοφόροι σε αυτό το σύστημα ψηφίζουν πρόσωπα και όχι κόμματα. Ο εκλογέας τοποθετεί τους υποψηφίους με σειρά προτίμησης. Σχετικά με τα πόσα ονόματα έχει το δικαίωμα να καταγράψει ο καθένας στο ψηφοδέλτιο, αυτό διαφέρει από χώρα σε χώρα, για παράδειγμα στην Δημοκρατία της Ιρλανδίας μπορούν να τοποθετούν όσους θέλουν. Όταν καταγράφουν μόνο ένα ή πολύ λίγους επικρατεί ο κίνδυνος «εξάντλησης» της ψήφου, δηλαδή από κάποιο σημείο και μετά να μην υπάρχουν άλλα καταγεγραμμένα άτομα στο ψηφοδέλτιο, προκειμένου να μεταφερθεί η ψήφος και έτσι χάνεται η ευκαιρία ο εκλογέας να επηρεάσει το αποτέλεσμα.

Όσον αφορά τον υπολογισμό του εκλογικού μέτρου εφαρμόζονται διαφορετικά συστήματα. Το πιο διαδεδομένο είναι αυτό του Droop, διότι δεν επιτρέπει την εκλογή περισσότερων υποψηφίων από το σύνολο των εδρών που διατίθενται. Όταν κάποιος υποψήφιος ξεπερνά το εκλογικό μέτρο, το περίσσευμα των ψήφων του μεταφέρεται στο επόμενο κατά σειρά προτίμησης υποψήφιο ανά ψηφοδέλτιο και όχι σε αυτόν που έχει λάβει τις περισσότερες ψήφους από τους εναπομείναντες υποψηφίους. Αν και πάλι κανείς δεν πληροί το εκλογικό μέτρο, τότε ο υποψήφιος με τις λιγότερες ψήφους αποκλείεται και οι ψήφοι μεταφέρονται κατά τον ίδιο τρόπο, όπως με τον υποψήφιο που υπερέβη το μέτρο. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι την συμπλήρωση όλων των θέσεων. Η καταμέτρηση των ψήφων διακόπτεται, αν οι θέσεις που απομένουν είναι τόσες, όσοι και οι υποψήφιοι που δεν έχουν ακόμα εκλεγεί. Τότε εκλέγονται όλοι ανεξάρτητα αν ξεπέρασαν το εκλογικό μέτρο ή όχι, προκειμένου να καλυφθούν όλες οι θέσεις. Το γεγονός ότι μεταφέρονται ψήφοι που περισσεύουν περιορίζει τις «χαμένες», δηλαδή τις αχρησιμοποίητες ψήφους.

Όταν δημιουργούνται κενά στη Βουλή μεταξύ εκλογών, από παραίτηση βουλευτών, αυτά συμπληρώνονται με ένα από τους παρακάτω πέντε τρόπους, είτε εξετάζοντας τα ψηφοδέλτια των προγενέστερων εκλογών, είτε με σύγκλιση ενός σώματος από μέλη της Βουλής για τον διορισμό κάποιου άλλου, είτε με εκλογές, όπου θα επιλέξουν οι εκλογείς το νέο πρόσωπο, είτε με την πρώτη επιλογή των εκλεγέντων που έχασαν την έδρα τους από τη λίστα των αντικαταστατών τους που κατέγραψαν όταν εκλέχθηκαν, είτε με την εκλογή αυτού που στις προηγούμενες εκλογές είχε αποκλειστεί τελευταίος.

Η αναλογικότητα του συστήματος έγκειται στο γεγονός ότι περιορίζεται ο αριθμός των ψηφοφόρων που υποστηρίζουν μικρά κόμματα με αποτέλεσμα να αντιπροσωπεύονται και αυτοί, λόγω της μεταφοράς ψήφων.

Ένα άλλο σύστημα του οποίου η ονομασία μπορεί να μπερδευτεί με αυτή της ΜΜΨ είναι η μοναδική ΜΗ μεταβιβαστή ψήφος, όπου κάθε εκλογέας ψηφίζει ένα μόνο υποψήφιο και αυτοί που συγκεντρώνουν τις περισσότερες ψήφους εκλέγονται μέχρι να καλυφθούν οι έδρες. Το σύστημα αυτό χρησιμοποιείται στο Πουέρτο Ρίκο, στο Αφγανιστάν και στην Ιορδανία.

- Σύστημα Niemeyer (σύστημα μαθηματικής αναλογικής)

Για τον υπολογισμό των εδρών που δικαιούται κάθε συνδυασμός πολλαπλασιάζεται το άθροισμα των ψήφων κάθε κόμματος επί το συνολικό αριθμό των εδρών και στη συνέχεια το γινόμενο αυτό διαιρείται προς το συνολικό αριθμό των ψήφων όλων των κομμάτων. Οι τυχόν αδιάθετες έδρες παραχωρούνται στα κόμματα κατά τη σειρά των μεγαλύτερων υπολοίπων που προκύπτουν από την ίδια διαίρεση.

➤ ΜΕΙΚΤΑ

Τα μεικτά συστήματα δημιουργήθηκαν από την ανάγκη να περιοριστούν τα αρνητικά χαρακτηριστικά των δύο αμιγών εκλογικών συστημάτων και να τονιστούν τα πλεονεκτήματά τους. Αρκετές χώρες σήμερα χρησιμοποιούν μεικτά εκλογικά συστήματα, τα οποία αποφέρουν θετικά αποτελέσματα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η Γερμανία και η Ελλάδα. Πρέπει να αναφερθεί ότι κάθε μεικτό σύστημα έχει ως βάση ή κάποιο αναλογικό(κυρίως) ή κάποιο πλειοψηφικό και δανείζεται στοιχεία από το άλλο για την τελειοποίησή του. Έτσι στο γερμανικό σύστημα οι εκλογείς έχουν δύο ψήφους, μία για τις μονοεδρικές περιφέρειες που αντιστοιχούν σε όλη την επικράτεια και μία για πολυεδρικές για τα ομόσπονδα κρατίδια. Σημαντικότερη για τη σύσταση του κοινοβουλίου είναι η δεύτερη. Ένας κομματικός συνδυασμός προκειμένου να καταλάβει έδρες πρέπει είτε να έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον το 5% των συνολικών δεύτερων ψήφων ή να έχει κερδίσει τρεις μονοεδρικές περιφέρειες. Κάθε κόμμα λαμβάνει ποσοστό εδρών ίδιο με το ποσοστό των εδρών που συγκέντρωσε από τις δεύτερες ψήφους. Ο συγκεκριμένος αριθμός των εδρών που αποκτά κάθε κόμμα υπολογίζεται πρώτα στο επίπεδο της επικράτειας, πόσες δηλαδή έλαβε συνολικά. Η διάκριση στα κρατίδια γίνεται αναλογικά με το σύστημα Niemeyer, ενώ οι αδιάθετες έδρες

κατανέμονται στο επίπεδο των περιφερειών με τη μέθοδο των μεγαλύτερων αχρησιμοποίητων υπόλοιπων. Για τις μονοεδρικές περιφέρειες ισχύει το σύστημα της σχετικής πλειοψηφίας. Στις πολυεδρικές η διαδικασία διακρίνεται σε δύο φάσεις. Πρώτα αφαιρούνται από το σύνολο των εδρών που δικαιούται ένα κόμμα αυτές που έλαβε στις μονοεδρικές περιφέρειες(με πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα) και αυτές που απομένουν μοιράζονται μεταξύ των εκλεγμένων του κόμματος ανάλογα με τη σειρά αναγραφής τους στο συνδυασμό του κρατιδίου. Σε περίπτωση που ένα κόμμα έχει κερδίσει σε τόσες μονοεδρικές περιφέρειες, ώστε ο αριθμός των εδρών που δικαιούται σύμφωνα με το αναλογικό σύστημα να υπερβαίνεται, διατηρεί αυτές τις έδρες, γι' αυτό ακριβώς και η Ομοσπονδιακή Βουλή δεν διαθέτει σταθερό αριθμό βουλευτών, αλλά το σύνολο των εδρών της μεταβάλλεται.

Το σύστημα που χρησιμοποιεί η Γερμανία είναι κατά βάση αναλογικό, ωστόσο χρησιμοποιεί τρία στοιχεία που το διαφοροποιούν από τα υπόλοιπα. Πρώτον υπάρχει το όριο του 5% των ψήφων της επικράτειας ή των τριών απαραίτητων εδρών στις μονοεδρικές περιφέρειες που επιτρέπει στα κόμματα να συμμετέχουν στην κατανομή εδρών. Άξιο παρατήρησης είναι το ότι μέτρο αυτό δεν ισχύει για κόμματα μειονοτήτων. Δεύτερον το σύνολο των εδρών της Ομοσπονδιακής Βουλής μεταβάλλεται και τρίτον στις πολυεδρικές περιφέρειες επικρατεί το σύστημα των δεσμευμένων συνδυασμών.

Όσον αφορά την Ελλάδα, το εκλογικό σύστημα που ίσχυσε στις εκλογές του Οκτωβρίου του 2009 είναι η ενισχυμένη αναλογική και ψηφίστηκε με τον εκλογικό νόμο 3231/2004 από τον τότε Υπουργό Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη. Ο λόγος που δεν ίσχυσε και στις προηγούμενες εκλογές είναι ότι δεν ψηφίστηκε από τα 2/3 των βουλευτών που απαιτούνται για να εφαρμοστεί ένας εκλογικός νόμος στις επόμενες εκλογές αμέσως, διαφορετικά ισχύει από τις μεθεπόμενες(54 §1 Σ). Η χώρα είναι χωρισμένη σε περιφέρειες σύμφωνα με τα γεωγραφικά όρια των νομών. Κάθε νομός αποτελεί και μία περιφέρεια εκτός από το νόμο Αττικής, που χωρίζεται σε πέντε εκλογικές περιφέρειες(Α',Β' Αθηνών, Α',Β' Πειραιώς και Ν. Αττικής) και τη Θεσσαλονίκη που χωρίζεται σε δύο(Α',Β' Θεσσαλονίκης).

Κάθε συνδυασμός μπορεί να συμπεριλάβει στο ψηφοδέλτιο μιας περιφέρειας τόσους υποψηφίους όσες και οι έδρες που μοιράζονται στη συγκεκριμένη περιφέρεια αυξημένοι με 2,3 ή 4 υποψηφίους ανάλογα με το αν στην περιφέρεια αυτή ψηφίζονται 1-7, 8-12 ή περισσότεροι από 13 βουλευτές αντίστοιχα. Ο αριθμός των αντιπροσώπων κάθε περιφέρειας ορίζεται με προεδρικό διάταγμα, όπως αναφέρει το άρθρο 54 §2 του Συντάγματος. Ο εκλογέας ψηφίζει κάποιον υποψήφιο τοποθετώντας ένα σταυρό δίπλα στο όνομά του. Ο αριθμός των σταυρών ποικίλει, στις περιφέρειες που εκλέγονται 1-3 βουλευτές κάθε ψηφοφόρος μπορεί να δώσει μόνο ένα σταυρό, στις περιφέρειες που εκλέγονται 4-7 μπορεί να δώσει μέχρι δύο σταυρούς, όπου εκλέγονται 8-12 μέχρι τρεις σταυρούς και όπου εκλέγονται περισσότεροι από 13 μέχρι τέσσερις σταυρούς.

Οι υποψήφιοι καταλαμβάνουν τις έδρες ανάλογα με τη σειρά συγκέντρωσης σταυρών. Όποιος κατέλαβε τους περισσότερους σταυρούς σε ένα συνδυασμό λαμβάνει την πρώτη έδρα, ο επόμενος τη δεύτερη έδρα κτλ. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή (ΑΕΕ) σε δημόσια συνεδρίαση και το κόμμα που εμφανίζεται στον κλήρο αποκλείεται από την διαδικασία. Στις μονοεδρικές περιφέρειες εφαρμόζεται το σύστημα της σχετικής πλειοψηφίας, ο συνδυασμός με τα περισσότερα έγκυρα ψηφοδέλτια λαμβάνει την έδρα και συγκεκριμένα ο υποψήφιος του συνδυασμού αυτού με τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Σε περίπτωση ισοψηφίας υποψηφίων από τον ίδιο συνδυασμό γίνεται κλήρωση από το Πρωτοδικείο σε δημόσια διαδικασία και καταλαμβάνει την έδρα αυτός που κληρώνεται.

Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο συντάσσει πίνακα για κάθε περιφέρεια, ο οποίος παρουσιάζει συγκεντρωμένες όλες τις πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των εκλογέων γενικά, των εκλογέων που ψήφισαν, την πληθώρα των έγκυρων, των άκυρων και των λευκών ψηφοδελτίων και τον αριθμό των ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός. Ύστερα η ΑΕΕ κατανέμει τις έδρες με βάση τους πίνακες αυτούς. Αρχικά ένα κόμμα για να συμμετάσχει στην κατανομή των εδρών πρέπει να έχει συγκεντρώσει οπωσδήποτε το 3% των συνολικών έγκυρων ψηφοδελτίων. Οι έδρες που δικαιούται υπολογίζεται από τον πολλαπλασιασμό του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων του κόμματος στην επικράτεια επί 260 και έπειτα τη διαίρεση του γινομένου αυτού με το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων όλων των κομμάτων που υπερέβησαν το 3% των ψήφων στην επικράτεια. Από το αποτέλεσμα αυτών των πράξεων λαμβάνεται υπόψη μόνο το ακέραιο μέρος. Αν το άθροισμα των εδρών όλων των κομμάτων που προκύπτει από αυτές τις πράξεις είναι μικρότερο του 260, παραχωρείται σε κάθε συνδυασμό μία έδρα κατά σειρά δεκαδικών υπολοίπων, ξεκινώντας από το μεγαλύτερο και καταλήγοντας στο μικρότερο, μέχρι τη συμπλήρωση των 260 εδρών. Στο πρώτο σε ψήφους κόμμα δίνονται επιπλέον 40 έδρες, που προέρχονται από περιφέρειες με αδιάθετες έδρες. Με το μέτρο αυτό ενισχύεται η κυβερνητική σταθερότητα. Αν κάποιος συνδυασμός έχει λάβει λιγότερες από τις έδρες που δικαιούται, τις συμπληρώνει αφαιρώντας έδρες από το πρώτο σε συγκέντρωση έγκυρων ψηφοδελτίων κόμμα.

Για την κατανομή των εδρών στις πολυεδρικές περιφέρειες απαιτείται εκλογικό μέτρο, που αποτελεί το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων των κομμάτων ανεξάρτητα από το όριο του 3% προς το σύνολο των εδρών της περιφέρειας. Ύστερα διαιρείται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων ενός κόμματος στην περιφέρεια προς το εκλογικό μέτρο αυτής για τον υπολογισμό των εδρών που δικαιούται αυτός ο συνδυασμός στη συγκεκριμένη περιφέρεια. Συνδυασμός που του αναλογούν περισσότερες έδρες από τους υποψηφίους που διαθέτει, καταλαμβάνει τόσες όσοι και οι υποψήφιοι του, ενώ οι υπόλοιπες κατανέμονται ως εξής: από τις έδρες που δικαιούται αφαιρούνται οι έδρες που έχουν διατεθεί μαζί με αυτές των βουλευτών επικρατείας. Έπειτα υπολογίζονται τα

αχρησιμοποίητα υπόλοιπα των κομμάτων ανά περιφέρεια, τα οποία προκύπτουν από τη διαίρεση του συνόλου των ψήφων ενός κόμματος στην επικράτεια προς το γινόμενο των εδρών που κατέλαβε το κόμμα στην περιφέρεια επί το εκλογικό μέτρο αυτής. Οι έδρες μοιράζονται ανά μία στα κόμματα, ξεκινώντας από αυτό με το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο και καταλήγοντας σε αυτό με το μικρότερο. Αν κάποιο κόμμα λάβει περισσότερες έδρες από αυτές που του αναλογούν, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται πρώτα από τις τριεδρικές, ύστερα από τις διεδρικές περιφέρειες, όπου το κόμμα παρουσιάζει τα μικρότερα υπόλοιπα. Εφόσον υπάρχουν επιπλέον αδιάθετες έδρες, οι περιφέρειες αυτών τοποθετούνται κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα των κομμάτων με τα λιγότερα έγκυρα ψηφοδέλτια, που ξεπερνούν το όριο του 3% δικαιούνται έδρα. Στο κόμμα με τη μικρότερη συγκέντρωση έγκυρων ψηφοδελτίων στην επικράτεια δίνεται μία έδρα ανά περιφέρεια, μέχρι να συμπληρώσει τον αριθμό των εδρών που δικαιούται συνολικά. Η διαδικασία συνεχίζεται με το κόμμα με τις αμέσως επόμενες λιγότερες ψήφους, έως ότου κατανεμηθούν όλες οι έδρες.

Για την εκλογή των βουλευτών επικρατείας ακολουθείται μια παρόμοια πρακτική. Για τη εύρεση του εκλογικού μέτρου διαιρείται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων όλων των κομμάτων που ξεπέρασαν το όριο του 3% στην επικράτεια προς το σύνολο των βουλευτών επικρατείας (12). Κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσες υποδεικνύει το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων του κόμματος στην επικράτεια προς το εκλογικό μέτρο. Οι αδιάθετες έδρες κατανέμονται ανά μία στους συνδυασμούς με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα, από το μεγαλύτερο στο μικρότερο.

Αν διενεργηθούν βουλευτικές εκλογές σε 18 μήνες από τις προηγούμενες, αυτές ακολουθούν το εκλογικό σύστημα που εφαρμόστηκε με το νόμο 152/1985. Σύμφωνα με αυτόν ο εκλογέας ψηφίζει με λίστα, εφαρμόζεται το σύστημα των δεσμευμένων συνδυασμών και υπάρχουν τρεις κατανομές εδρών. Η πρώτη ακολουθεί εκλογικό σύστημα ανά περιφέρεια για τα κόμματα που υπερβαίνουν το εκλογικό μέτρο. Η δεύτερη γίνεται ανάμεσα στα κόμματα που ξεπέρασαν το 17% των συνολικών εδρών στην πρώτη κατανομή και χρησιμοποιείται απλή αναλογική. Στην τρίτη κατανομή όσες έδρες απέμειναν προστίθενται σε αυτές του πρώτου σε συγκέντρωση ψήφων κόμματος.

Πρέπει να αναφερθεί ότι στις επόμενες εθνικές εκλογές θα ισχύει το ίδιο εκλογικό σύστημα και νόμος με τη διαφορά ότι ο πρώτος συνδυασμός θα λαμβάνει 50 επιπλέον έδρες αντί για 40 και το απαραίτητο ποσοστό για αυτοδυναμία θα είναι 40,4%(101 έδρες). Επομένως, οι έδρες που θα μοιράζονται στα υπόλοιπα κόμματα θα είναι 250 και κατ' επέκταση ο αριθμός 260 θα αντικατασταθεί σε όλες τις πράξεις από το 250.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα αμιγή εκλογικά συστήματα είναι τα αναλογικά και τα πλειοψηφικά. Καθένα από αυτά έχει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και εκπληρώνει κάποιους σκοπούς. Με λίγα λόγια τα πρώτα αποσκοπούν στην αναλογικότερη αντιπροσώπευση του πληθυσμού, ενώ τα άλλα στην βέλτιστη αντιπροσώπευση της πλειοψηφίας των πολιτών. Παρ' όλα αυτά κανένα από αυτά τα συστήματα δεν είναι απολύτως ικανοποιητικά διότι στα μεν αναλογικά καταλαμβάνουν θώκους πολλά μικρά κόμματα αμβλύνοντας την κοινοβουλευτική ομοιομορφία, στα δε πλειοψηφικά ικανοποιούν οι εκλεγμένοι ικανοποιούν τη βούληση μόνο μιας μερίδας εκλογέων, ακόμα και αν αυτοί συγκροτούν την πλειοψηφία. Γι' αυτούς τους λόγους δημιουργήθηκαν τα μεικτά συστήματα που συνδυάζουν θετικά στοιχεία από τα δύο βασικά εκλογικά συστήματα και απορρίπτουν τα μειονεκτήματά τους.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κορωνίδα της δημοκρατίας αποτελεί η λαϊκή κυριαρχία και εμμέσως η αρχή της αντιπροσωπευτικότητας. Αυτή η τελευταία υλοποιείται μέσω των διάφορων εκλογών διεξάγονται για την επιλογή αντιπροσώπων του λαού. Οι εκλογές αυτές χρειάζεται να ακολουθούν κάποια μέθοδο, ένα σύστημα για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων με σκοπό την καλύτερη δυνατή αντιπροσώπευση των πολιτών. Η μέθοδος αυτή ονομάζεται εκλογικό σύστημα και ποικίλει στις διάφορες χώρες και εκλέγεται με νόμο από τη Βουλή, με το λεγόμενο εκλογικό νόμο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- www.Wikipedia.org/wiki/Voting_systems
- Παντελής Μ. Αντώνης, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 2007, Αθήνα, σελ. 121-133
- Ράικος Αθανάσιος Γ., Συνταγματικό Δίκαιο Εισαγωγή Οργανωτικό Μέρος, 2002, Αθήνα, σελ. 212-213, 306-311, 356-370, 377-415
- Σπυρόπουλος Φίλιππος, Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο, 2006, Αθήνα, σελ. 186-191
- Δημητρόπουλος Ανδρέας Γ., Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους σύστημα Συνταγματικού Δικαίου Τόμος Β', 2009, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, σελ. 154-176
- Ε.Τ. Νόμος 3231/2004 ΦΕΚ 45/Α/11.2.2004